

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 21
QUYÊN THỨ 515
HỘI THỨ BA

Phẩm
TƯỚNG BẤT THỐI
Thứ 20 - 2

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển, giả sử có ác ma đi đến chỗ kia muốn khiến nhàm bỏ Vô thượng Bồ-đề, nói lời như vậy: “Nhất thiết trí trí ngang cùng hư không, vô tánh làm tánh, tự tướng bản không. Các pháp cũng vậy, ngang cùng hư không, vô tánh làm tánh. Trong tự tướng không, không có một pháp khá gọi năng chứng, không có một pháp khá gọi sở chứng, chỗ chứng, thời chứng và do đây chứng cũng bất khả đắc. Tất cả pháp đã ngang cùng hư không, vô tánh làm tánh, tự tướng bản không, vì sao các người

luống chịu khổ nhọc cầu chứng Vô thượng Chánh Đẳng Bồ-đề? Người trước đã nghe các chúng Bồ-tát nên cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đều là ma thuyết, chẳng phải lời chơn Phật. Các người nên bỏ tâm cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng giác, chớ ở đêm dài luống vì lợi vui tất cả hữu tình, tự chịu khổ nhọc. Mặc dù hành các thứ khổ hạnh khó làm, muốn cầu Bồ-đề nhưng trọn chẳng năng được”.

Bồ-tát Ma-ha-tát này khi nghe nói những lời quở trách can gián như vậy, năng xem xét kỹ: “Việc ác ma đây muốn lui bại tâm Đại Bồ-đề ta, ta nay chẳng nên tin thọ lời kia. Tuy là tất cả pháp ngang cùng hư không, vô tánh làm tánh, tự tướng bản không, mà các hữu tình đêm dài sanh tử chẳng biết chẳng thấy, điên đảo buông lung gây làm các nghiệp chịu khổ sanh tử. Ta phải mặc đội áo mũ công đức tánh tướng đều không như thái hư không, mau tới Vô thượng Chánh Đẳng Bồ-đề, vì các hữu tình như sở ưng thuyết pháp, khiến kia giải thoát các khổ sanh tử, được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, năng tận vị lai lợi vui tất cả”.

Bồ-tát Ma-ha-tát này từ sơ phát tâm đã nghe pháp đây, nơi tâm vững vàng chẳng động chẳng chuyển. Nương tâm vững vàng chẳng động chẳng

chuyển đây, hằng chính tu hành sáu đến bờ kia. Đã vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, lại chính tu hành sáu đến bờ kia nữa, lần lửa viên mãn dẹp hết các trói gút. Do đây được vào bậc Bất thối chuyển. Vậy nên, ác ma mặc dù đã thiết lập nhiều thứ phương tiện làm lui bại, nhưng chẳng thể lui bại được tâm Đại Bồ-đề mà Bồ-tát đã phát. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Cụ thọ Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này vì bất thối chuyển nên danh Bất thối chuyển, hay vì thối chuyển nên danh Bất thối chuyển ư?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này vì bất thối chuyển nên danh Bất thối chuyển. Cũng vì thối chuyển nên danh Bất thối chuyển.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao vì bất thối chuyển nên danh Bất thối chuyển? Vì sao cũng vì thối chuyển nên danh Bất thối chuyển ư?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này vượt khỏi bậc Thanh văn và Độc giác, chẳng lui đọa lại trong hai bậc kia, do đây nên nói bất thối chuyển nên danh Bất thối chuyển.

Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa bậc Thanh văn và Độc giác. Đối hai bậc kia quyết định lui bỏ. Do đây nên nói vì thối chuyển nên danh Bát thối chuyển.

Vậy nên, Bồ-tát này được hai thứ danh, chẳng phải như các ngôi khác duy danh thối chuyển. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, quyết định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nên quân các ác ma chẳng thể lui bại được.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển muốn vào sơ tinh lự cho đến đệ tứ tinh lự tức tùy ý năng vào. Muốn vào từ vô lượng cho đến xả vô lượng tức tùy ý năng vào. Muốn vào định Không vô biên xứ cho đến định Phi tướng phi phi tướng xứ tức tùy ý năng vào. Muốn vào bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ giải thoát cho đến diệt tướng thọ giải thoát tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ thắng xứ cho đến thắng xứ thứ tám tức tùy ý năng vào. Muốn vào định sơ tinh lự cho đến định diệt tướng thọ tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ biến xứ cho đến biến xứ thứ mười tức tùy ý năng vào. Muốn vào không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn tức tùy ý năng vào. Muốn dẫn phát năm thần thông tức tùy ý năng dẫn phát.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tụy vào bốn tĩn lự cho đến dẫn phát năm thần thông mà chẳng thọ quả kia. Do nhân duyên đây chẳng theo thể lự tĩn lự, vô lượng, đẳng chí cho đến diệt định và các công đức khác mà thọ sanh. Cũng chẳng lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề. Vì muốn lợi vui các hữu tình nên theo ý muốn nhiếp thọ thân đáng nên thọ, tức theo sở nguyện đều năng nhiếp thọ được, làm việc nên làm xong liền bèn bỏ đi. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển trọn nên tác ý Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hằng chẳng xa lìa tâm Đại Bồ-đề. Chẳng quý sắc uẩn cho đến thức uẩn. Chẳng quý nhãn xứ cho đến ý xứ. Chẳng quý sắc xứ cho đến pháp xứ. Chẳng quý nhãn giới cho đến ý giới. Chẳng quý sắc giới cho đến pháp giới. Chẳng quý nhãn thức giới cho đến ý thức giới. Chẳng quý nhãn xúc cho đến ý xúc. Chẳng quý nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Chẳng quý địa giới cho đến thức giới. Chẳng quý nhân duyên cho đến tăng thượng duyên. Chẳng

quý tất cả duyên tánh, duyên khởi. Chẳng quý các tướng, chẳng quý tùy hảo. Chẳng quý sở y. Chẳng quý pháp có sắc không sắc, chẳng quý pháp có thấy không thấy, chẳng quý pháp có đối không đối, chẳng quý pháp có lậu không lậu, chẳng quý pháp có vi không vi, chẳng quý pháp thế gian xuất thế gian. Chẳng quý ngã, chẳng quý hữu tình cho đến chẳng quý tri giả, kiến giả. Chẳng quý đồ chúng, chẳng quý quyền thuộc. Chẳng quý lộc vị, chẳng quý của cải.

Chẳng quý Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng quý nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Chẳng quý chơn như cho đến bất tư nghì giới. Chẳng quý khổ tập diệt đạo thánh đế. Chẳng quý mười thiện nghiệp đạo. Chẳng quý bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng quý năm thần thông. Chẳng quý bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Chẳng quý không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chẳng quý tám giải thoát cho đến mười biến xứ.

Chẳng quý Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa. Chẳng quý Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Chẳng quý đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Chẳng quý năm nhãn, sáu thần thông. Chẳng quý Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng quý đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Chẳng quý

pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Chẳng quý nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Chẳng quý quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề. Chẳng quý tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Chẳng quý chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng quý nghiêm tịnh cõi Phật. Chẳng quý thành thực hữu tình. Chẳng quý thấy nhiều chư Phật. Chẳng quý vun trồng căn lành.

Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này thấu rõ tất cả pháp ngang đồng hư không, vô tánh làm tánh, tự tướng đều không, chẳng thấy có pháp khác sanh quý trọng. Năng sanh, sở sanh, thời sanh, chỗ sanh, do đây mà sanh đều bất khả đắc. Sở dĩ vì sao? Tất cả pháp này ngang đồng hư không, tánh tướng đều không, vì nghĩa vô sanh vậy.

Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên tác ý Vô thượng Bồ-đề, hằng chẳng xa lìa tâm Đại Bồ-đề, thân bốn oai nghi qua lại vào ra, cất bước hạ chân, tâm không tán loạn, đi đứng ngồi nằm, tiến chỉ oai nghi, ra làm sự nghiệp đều trụ chính niệm. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển vì muốn lợi vui các hữu tình nên hiện ở gia đình, phương tiện khéo léo dù hiện nhiếp

thọ năm thứ dục lạc mà đôi trong ấy chẳng sanh nhiễm đấm, đều vì giúp cấp các hữu tình vậy. Nghĩa là các hữu tình dùng ăn cho ăn, dùng uống cho uống, dùng áo cho áo, dùng xe cho xe, cho đến dùng tất cả vật cần dùng đều giúp cấp cho khiến kia mãn ý.

Bồ-tát Ma-ha-tát này tự hành Bồ thí cho đến Bát nhã Ba-la-mật-đa, cũng khuyến người hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hằng chính xung nêu pháp hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vui mừng khen ngợi kẻ hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát này hiện ở gia đình dùng sức thần thông hoặc sức đại nguyện nhiếp thọ các thứ của cải đầy châu Thiệm bộ cho đến thế giới Tam thiên đại thiên, đem dùng cúng dường Phật Pháp Tăng bảo và thí các loại hữu tình nghèo thiếu. Bồ-tát Ma-ha-tát này dù hiện ở gia đình mà thường tu phạm hạnh, trọn chẳng thọ dụng các cảnh diệu dục. Dù hiện nhiếp thọ nhiều thứ của cải ngọc báu mà đôi trong ấy chẳng khởi nhiễm đấm. Lại đôi khi nhiếp thọ các thứ dục lạc và của ngọc, trọn chẳng ép bức các loại hữu tình khiến sanh sầu khổ. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển có Thần vương Dược-xoa cầm kim cương thường theo hai bên thăm vì giữ hộ, hằng khởi nghĩ này: “Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng lâu sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tôi nguyện thường theo thăm vì giữ hộ cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tôi cầm kim cương của tộc họ thần Dược-xoa giữ hộ, không lúc nào tạm bỏ. Người và phi người thấy chẳng thể làm tổn hại, chư thiên ma phạm và các thế gian cũng không có khả năng dùng pháp phá hoại tâm Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đã phát”. Do nhân duyên đây các Bồ-tát này cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thân ý tho thối, thường không rời nào.

Bồ-tát Ma-ha-tát này nắm căn thế gian thường không khuyết giảm, chỗ gọi căn mắt tai mũi lưỡi thân. Nắm căn xuất thế gian cũng không khuyết giảm, chỗ gọi căn tín tiến niệm định huệ. Bồ-tát Ma-ha-tát này thân thể đầy đủ, tướng hảo trang nghiêm, các công đức nơi tâm mỗi niệm mỗi niệm tăng tiến cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đấy là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ. Cụ thọ Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này sao là sẽ được thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tất cả phiền não chẳng còn hiện tiền, sát-na sát-na pháp lành tăng tiến, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề ở tất cả thời tâm không tán loạn. Vậy nên Ta nói Bồ-tát Ma-ha-tát đây thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển trọn nên tác ý Vô thượng Bồ-đề, hằng chẳng xa lìa tâm Đại Bồ-đề, hằng tu tịnh mạng, chẳng làm chú thuật, chữa thuốc, xem bói các việc tà mạng. Chẳng vì danh lợi chú các quỷ thần, khiến nam nữ bị mắc, hỏi kia việc hung cát. Cũng chẳng chú cấm nam nữ đại tiểu bàng sanh quỷ thấy hiện việc hiếm có. Cũng chẳng xem tướng thọ lượng dài ngắn, của cải lộc vị nam nữ các việc thiện ác. Cũng chẳng dự đoán ghi trước lạnh nóng được mùa mất mùa, cát hung tốt xấu làm hoặc loạn hữu tình. Cũng chẳng chú cấm hòa hợp thang thuốc, tả đạo trị chữa tật bệnh, kết hảo quý nhân, cũng chẳng

vì người làm sứ mạng giao thông hiện tướng thân hữu, mong lợi cầu danh. Hãy chẳng nhiễm lòng xem nhìn nam nữ giỡn cười cùng nói năng, huống có việc khác, cũng chẳng cung kính cúng dường quý thần. Vậy nên Ta nói thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ.

Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp tánh tướng đều không. Trong tánh tướng không chẳng thấy có tướng. Vì chẳng thấy có tướng, nên xa lìa các thứ tà mạng chú thuật, chữa thuốc xem tướng; chỉ cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thường làm nhiều ích cho các hữu tình. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển đối văn chương kỹ nghệ thế gian dù được giỏi khéo mà chẳng mến đấm. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này thấu rõ tất cả pháp đều rốt ráo không, thế gian có bao văn chương kỹ nghệ đều bất khả đắc. Lại văn chương kỹ nghệ của các thế gian đều lời tạp uế, nhiếp vào tà mạng. Vậy nên, Bồ-tát biết mà chẳng làm.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối các thơ luận thế tục ngoại đạo dù cũng biết giỏi mà chẳng ưa đấm. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này

thấu rõ tất cả pháp tánh tướng đều không. Trong tánh tướng không, tất cả thơ luận đều bất khả đắc. Lại các thơ luận thế tục ngoại đạo sở thuyết những sự lý phần nhiều có thêm bớt, đối đạo Bồ-tát chẳng thể nào tùy thuận được, đều là nhiếp vào lời hý luận tạp uế, nên các Bồ tát biết mà chẳng ưa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển lại còn có hàng bao nhiêu các hành trạng tướng khác nữa, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển. Ta sẽ vì người phân biệt giải nói, người nên lắng nghe chắc chắn, rất khéo suy nghĩ.

Thiện Hiện thỉnh rằng: Dạ, xin thuyết cho, chúng tôi hôm nay chuyên ý muốn nghe!

Phật bảo: Thiện Hiện! Có bao nhiêu Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thông suốt các pháp đều vô sở hữu, hằng chẳng xa lìa tâm Đại Bồ-đề, chẳng muốn xem xét luận nói các uẩn các xứ các giới. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì đối lý uẩn xứ giới tánh tướng không đã khéo suy nghĩ, khéo thông suốt vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc chúng. Sở dĩ vì

sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì đối lý tất cả tánh tướng không đã khéo suy nghĩ khéo thông suốt vậy.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc vua. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì trụ bản tánh không, chẳng thấy tướng chút pháp có thắng có bại sang hèn vậy.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc giặc. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì trụ tự tướng không, chẳng thấy tướng chút pháp có được có mất cho cướp vậy.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc quân. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì trụ bản tánh không, chẳng thấy các tướng pháp có nhiều có ít nhóm tan vậy.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói đấu chiến. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì khéo trụ lý các pháp chơn như không, chẳng thấy tướng chút pháp có mạnh có yếu ưa giận vậy.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói nam nữ. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này vì trụ các pháp không, chẳng thấy tướng chút pháp có tốt có xấu yêu ghét vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói xóm làng. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì trụ các pháp không, chẳng thấy tướng chút pháp có tăng có giảm hợp là vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói thành ấp. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì trụ các pháp không, chẳng thấy tướng chút pháp có nhiếp chẳng nhiếp tốt xấu vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói cõi nước. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì an trụ thật tế, chẳng thấy tướng các pháp có thuộc chẳng thuộc đây kia vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói tướng tốt. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì an trụ vô tướng, chẳng thấy tướng các pháp có tốt có xấu sai khác vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói đây ngã, đây hữu tình cho đến đây tri giả, đây kiến giả. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì trụ rốt ráo không, đều chẳng thấy tướng ngã cho đến kiến giả hoặc có hoặc không sai khác vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói các việc thế gian như thế, chỉ muốn xem xét luận nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm xa lìa các tướng, năng chứng được Vô thượng Đại Bồ-đề vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này thường chẳng xa lìa tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa là việc xan tham. Tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa là việc phạm giới. Tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa là việc giận cãi. Tu hành Tinh tiến Ba-la-mật-đa là việc lừa dối. Tu hành Tĩnh lự Ba-la-mật-đa là việc tán loạn. Tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa là việc ác huệ.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy trụ tất cả pháp không mà ưa mến Chánh pháp, chẳng ưa phi pháp. Tuy trụ bất khả đắc không mà thường xưng khen công đức Tam Bảo.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy hành tướng các pháp chơn như, pháp giới nhất vị, mà muốn xưng nêu các công đức chơn như, pháp giới.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy biết các pháp đều rốt ráo không mà mến bạn lành, chẳng ưa bạn ác. Nói bạn lành ấy là các Như Lai

Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc các Thanh văn Độc giác thừa thầy khéo hay giáo hóa an lập hữu tình khiến tới được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng gọi bạn lành.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này thường muốn gần xem tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, lóng nghe Chánh pháp. Nếu nghe có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở các thế giới khác hiện thuyết Chánh pháp, tức dùng nguyện lực vãng sanh cõi kia, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, nghe thọ Chánh pháp.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc ngày hoặc đêm hằng chẳng xa lìa tác ý nhớ Phật, cũng chẳng xa lìa tác ý nghe pháp. Nhờ nhân duyên đây, tùy các cõi nước nào có Phật Thế Tôn hiện thuyết Chánh pháp, tức nương lực qua kia thọ sanh, hoặc nương thần thông qua kia nghe pháp. Nhờ nhân duyên đây, các Bồ-tát Ma-ha-tát này đời đời sanh chỗ nào thường chẳng lìa Phật, hằng nghe Chánh pháp không gián không đoạn.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này hằng vì lợi vui các hữu tình, nên dù năng hiện khởi các định, tĩnh lực, vô sắc thẳm sâu mà khéo phương tiện khởi tâm cõi Dục để giáo hóa các hữu tình mưu thiện nghiệp đạo, cũng theo nguyện lực hiện sanh

Dục giới cõi nước có Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, lắng nghe Chánh pháp, tu các thắng hạnh. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển thường hành Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Thường hành nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Thường hành chơn như cho đến bất tư nghi giới. Thường hành khổ tập diệt đạo thánh đế. Thường hành bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Thường hành bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Thường hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Thường hành tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Thường hành các bậc Bồ-tát thù thắng. Thường hành tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Thường hành năm nhãn, sáu thần thông. Thường hành Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Thường hành đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Thường hành pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Thường hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Thường hành tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Thường cầu chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này hằng đối tự địa chẳng khởi nghi ngờ, chẳng khởi nghi này: Ta là Bất thối chuyển, ta chẳng phải Bất thối chuyển. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy chút pháp khá đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nói có thối chuyển nói không thối chuyển.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối pháp tự địa không nghi không ngờ. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này đối pháp tự địa đã khéo biết rõ, khéo thông suốt vậy.

Thiện Hiện phải biết: Như kẻ Dự lưu trụ quả Dự lưu, đối pháp tự quả không nghi không ngờ; Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác và các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều trụ tự quả, đối pháp tự quả không nghi không ngờ. Bồ-tát Ma-ha-tát này cũng lại như thế, đối tự sở trụ bậc Bất thối chuyển nhiếp được các pháp hiện biết hiện thấy, không nghi không ngờ.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ trong bậc đây thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, tu các công đức, có ma sự khởi tức năng giác biết được, chẳng theo thế lực ma sự mà chuyển đổi, khéo năng tiêu diệt được các thứ ma sự, khiến chẳng ngăn ngại sở tu hành công đức.

Thiện Hiện phải biết: Như có kẻ gây làm nghiệp vô gián, tâm vô gián kia hằng thường theo dõi cho đến mệnh chung cũng chẳng thể bỏ được. Sở dĩ vì sao? Vì kia năng bình đẳng khởi thể lực tăng thượng nghiệp vô gián trói buộc, hằng thường chuyển theo cho đến mệnh tận cũng chẳng năng dẹp bỏ được, nếu có tâm nào khác chẳng thể ngăn ngại. Bồ-tát Ma-ha-tát này cũng lại như thế, an trụ tự địa, nơi tâm chẳng động, không sở phân biệt, thể gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy đều chẳng thể chuyển nổi. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này nơi tâm vững vàng, vượt các thể gian, trời, người, ma, phạm, a-tổ-lạc thấy, đã vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, trụ bậc Bát thối, đã được Bồ-tát thần thông thù thắng, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật. Từ một nước Phật tới một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn và các đệ tử Phật, lắng nghe Chánh pháp, ở chỗ chư Phật trông các căn lành, thỉnh hỏi pháp nghĩa Bồ-tát nên học.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ tự địa, có khởi ma sự tức năng giác biết, quyết chẳng thuận theo ma sự mà chuyển đổi. Phương tiện khéo léo nhóm các ma sự để trong thật tế, phương tiện diệt trừ. Đối pháp tự địa không nghi không ngờ. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này biết

tất cả pháp đều vào thật tế, thông suốt thật tế chẳng một chẳng nhiều. Đối trong thật tế không sở phân biệt, vì đối với thật tế không nghi không ngờ, đối pháp tự địa cũng không do dự.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu chuyển thọ sanh cũng đối thật tế không còn quay lui, trọn chẳng phát khởi tác ý hướng tới bậc Thanh văn, Độc giác. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp tự tướng đều không, với trong không đây chẳng thấy có pháp hoặc sanh hoặc diệt, hoặc nhiễm hoặc tịnh.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này cho đến chuyển sanh cũng chẳng nghi ngờ rằng sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hay chẳng sẽ được. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này thông suốt các pháp tự tướng đều không, tức là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ tự địa chẳng theo duyên khác. Đối pháp tự địa không ai phá hoại được. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên trí vô động vô thối chuyển, tất cả ác duyên chẳng thể làm nghiêng động được. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển giả sử có ác ma làm hình tượng Phật đi đến chỗ kia nói lời như vậy: “Ngươi nay nên cầu quả A-la-hán, diệt hẳn các lậu, chứng vào Niết-bàn. Ngươi chưa kham thọ ký Đại Bồ-đề, chưa chứng được Vô sanh pháp nhẫn. Ngươi nay chưa có các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển, Như Lai chẳng nên trao ngươi ký Vô thượng Đại Bồ-đề. Cần có đầy đủ các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển mới có thể nhờ Phật trao cho ký Vô thượng Đại Bồ-đề”. Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi tâm không biến động, chẳng lui chẳng chìm, không kinh không sợ. Bồ-tát Ma-ha-tát này nên tự chứng biết: “Ta ở chỗ các Đức Như Lai quá khứ chắc đã nhận được ký Đại Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát trọn nên thắng pháp như thế quyết định nhờ chư Phật trao cho ký Đại Bồ-đề. Ta đã trọn nên thắng pháp như thế, lẽ đâu Thế Tôn chẳng trao ký cho ta? Vậy nên ta ở chỗ Như Lai quá khứ quyết định đã nhận được ký Đại Bồ-đề”. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển, giả sử có ác ma, hoặc sứ giả ma làm hình tượng Phật đến trao Bồ-tát ký bậc Thanh văn, hoặc trao Bồ-tát ký bậc Độc giác, bảo Bồ-tát rằng:

“Thiện nam tử! Khôn thay! Dùng chi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sanh tử luân hồi, lâu chịu đại khổ! Nên tự mau chứng vô dư Niết-bàn, lìa hẳn sanh tử, an vui rốt ráo”. Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi khởi nghĩ này rằng: “Đây định ác ma hoặc sứ giả ma dối hiện tượng Phật rối loạn tâm ta, trao ta ký bậc Thanh văn, Độc giác, khiến lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Định không chư Phật nào dạy các Bồ-tát hướng tới Thanh văn hoặc bậc Độc giác, nói bỏ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”. Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển, giả sử có ác ma, hoặc sứ giả ma dối hiện tượng Phật bảo Bồ-tát rằng: “Ngươi đã thọ trì kinh điển Đại thừa chẳng phải Phật thuyết ra, cũng chẳng phải đệ tử Như Lai thuyết ra. Đây các ác ma hoặc các ngoại đạo vì dối gạt ngươi làm thuyết như thế. Ngươi nay chẳng nên thọ trì đọc tụng”. Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi khởi nghĩ này rằng: “Đây định ác ma hoặc dòng họ ma khiến ta chán bỏ Vô thượng Bồ-đề nên nói kinh điển Đại thừa sâu thẳm chẳng phải Phật thuyết, cũng chẳng phải đệ tử Như Lai thuyết ra. Sở dĩ vì sao? Vì lìa kinh điển

đây năng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tất không có lẽ ấy”.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này định đã an trụ bậc Bất thối chuyển, chư Phật quá khứ đã trao kia ký Đại Bồ-đề lâu rồi. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đầy đủ trọn nên các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển. Nếu các Bồ-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, phải biết đã nhận ký Đại Bồ-đề rồi, tất đã an trụ bậc Bất thối chuyển, nên năng giác biết được sự nghiệp ác ma. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, nhiếp hộ Chánh pháp chẳng tiếc thân mạng, huông các của cải bè bạn dòng họ. Bồ-tát Ma-ha-tát này hằng khởi nghĩ này: “Thà ta nói bỏ thân hữu, của cải và tự thân mạng, quyết chẳng nói bỏ Chánh pháp chư Phật. Sở dĩ vì sao? Vì thân hữu, của cải và tự thân mạng đời đời thường có, rất là dễ được. Chánh pháp chư Phật trăm ngàn trăm ức muôn ức kiếp mới được gặp một lần. Gặp được đem dài được lợi vui lớn, nên ta định phải tinh siêng nhiếp hộ, chẳng đoái thân mạng, thân hữu, của cải”.

Thiện Hiện phải biết: Khi Bồ-tát Ma-ha-tát này nhiếp hộ Chánh pháp nên khởi nghĩ đây: “Ta nay chẳng vì nhiếp hộ Chánh pháp một Phật hai Phật ba Phật cho đến trăm ngàn chư Phật, mà khắp vì nhiếp hộ Chánh pháp chư Phật mười phương ba đời, làm cho chẳng bị kém tổn”.

Cụ thọ Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Những gì gọi là Chánh pháp chư Phật? Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao nhiếp hộ chẳng tiếc của cải thân hữu thân mạng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác vì các Bồ-tát thuyết các pháp không. Như vậy gọi là Chánh pháp chư Phật. Có loại ngu si bài báng hủy chê nói đây phi pháp, phi Tỳ-nại-da, chẳng phải đáng Thầy trời người nói ra Thánh giáo, tu học pháp đây chẳng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng chứng Niết-bàn an vui vắng lặng.

Bồ-tát Ma-ha-tát này nhiếp hộ pháp đây chẳng tiếc của cải thân hữu thân mạng, thường khởi nghĩ này: Như Lai thuyết ra tất cả pháp không là chỗ nương chơn thật các hữu tình; Bồ-tát tu học mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vượt các hữu tình sanh lão bệnh tử, khiến được Niết-bàn rốt ráo thường vui. Nên ta nay lẽ phải chẳng tiếc thân mạng

của cái thân hữu nhiếp hộ pháp đây. Lại khởi nghĩ này: Ta cũng rơi ở số Phật vị lai. Phật đã trao ký Đại Bồ-đề ta, do nhân duyên đây Chánh pháp chư Phật tức là pháp ta, ta phải nhiếp hộ chẳng tiếc thân mạng của cái thân hữu. Ta đời vị lai khi được làm Phật cũng vì hữu tình tuyên nói các pháp không như thế vậy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy nghĩa lợi đây nhiếp hộ Chánh pháp Như Lai đã thuyết, chẳng tiếc thân mạng của cái thân hữu, cho đến Bồ-đề thường không lười mỏi. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết ra Chánh pháp không nghi không ngờ. Nghe rồi thọ trì được chẳng quên mất, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được đà-la-ni khéo léo vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được những đà-la-ni nào nên nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết ra Chánh pháp không nghi không ngờ, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Văn trì đà-la-ni thấy phương tiện khéo léo, nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết ra Chánh pháp không nghi không ngờ. Nghe rồi thọ trì được chẳng quên mất, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thường như hiện tiền nghe Phật thuyết ra.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này chỉ nghe Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết ra Chánh pháp không nghi không ngờ, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất, hay nghe Bồ-tát, Độc giác, Thanh văn, trời, rồng, dục-xoa, người, phi người thấy nói ra Chánh pháp cũng năng đối kia không nghi không ngờ, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất.

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe khắp tất cả hữu tình những lời tiếng văn tự nghĩa lý đều năng thông suốt không nghi không ngờ, cùng cực đời vị lai thường chẳng quên mất. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Văn trì đà-la-ni thấy phương tiện khéo léo, nắm giữ sở thuyết khiến chẳng mất vậy. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết đây là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

HỘI THỨ BA

Phẩm TƯỚNG KHÔNG

Thứ 21 - 1

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển như thế trọn nên công đức hiếm có rộng lớn vô lượng vô biên chẳng thể nghĩ bàn được?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được trí thù thắng vô lượng vô biên chẳng cộng Thanh văn và Độc giác. Trụ trong trí đây dẫn phát bốn vô ngại giải thù thắng. Do bốn vô ngại giải thù thắng đây, thế gian trời, người, a-tổ-lạc thấy không thể hỏi nạn khiến Bồ-tát Ma-ha-tát này trí huệ biện tài bí đến cùng tận.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Được kiếp như cát Căng-già tuyên nói các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển do Phật đã nói các hành trạng tướng, hiển chỉ ra Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển trọn nên công đức vô thượng thù thắng. Cúi xin Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác lại vì tuyên nói nghĩa xứ sâu thẳm, khiến các Bồ-tát an trụ trong ấy năng hành Bồ thí Ba-la-

mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn. Năng hành nội không cho đến vô tánh tự tánh không khiến mau viên mãn. Năng hành chơn như cho đến bất tư nghì giới khiến mau viên mãn. Năng hành khổ tập diệt đạo thánh đế khiến mau viên mãn. Năng hành bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi khiến mau viên mãn. Năng hành bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định khiến mau viên mãn. Năng hành tám giải thoát cho đến mười biến xứ khiến mau viên mãn. Năng hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn khiến mau viên mãn. Năng hành bậc Bồ-tát Ma-ha-tát khiến mau viên mãn. Năng hành tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn khiến mau viên mãn. Năng hành năm nhãn, sáu thần thông khiến mau viên mãn. Năng hành Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng khiến mau viên mãn. Năng hành đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả khiến mau viên mãn. Năng hành ba mươi hai tướng, tám mươi tùy hảo khiến mau viên mãn. Năng hành pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả khiến mau viên mãn. Năng hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí khiến mau viên mãn?

Phật bảo: Thiện Hiện! Hay thay, hay thay. Người nay chính năng vì chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát thỉnh hỏi Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nghĩa

xứ sâu thẳm, khiến các Bồ-tát an trụ trong ấy hành các công đức khiến mau viên mãn.

Thiện Hiện phải biết: Nghĩa xứ sâu thẳm là không vô tướng, vô nguyện, vô tác, vô sanh, vô diệt, lìa nhiễm, Niết-bàn, chơn như, pháp giới, pháp tánh, thật tế như thế thủy gọi là nghĩa xứ sâu thẳm. Thiện Hiện! Phải biết đã nói các thứ thêm lời nghĩa xứ sâu thẳm như thế đều hiển Niết-bàn là nghĩa sâu thẳm.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì chỉ Niết-bàn gọi nghĩa sâu thẳm hay các pháp khác cũng gọi sâu thẳm?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả các pháp khác cũng gọi sâu thẳm. Chỗ gọi sắc uẩn cho đến thức uẩn cũng gọi sâu thẳm. Nhân xứ cho đến ý xứ cũng gọi sâu thẳm. sắc xứ cho đến pháp xứ cũng gọi sâu thẳm. Nhân giới cho đến ý giới cũng gọi sâu thẳm. Sắc giới cho đến pháp giới cũng gọi sâu thẳm. Nhân thức giới cho đến ý thức giới cũng gọi sâu thẳm. Nhân xúc cho đến ý xúc cũng gọi sâu thẳm. Nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng gọi sâu thẳm.

Địa giới cho đến thức giới cũng gọi sâu thẳm. Nhân duyên cho đến tăng thượng duyên cũng gọi sâu thẳm. Vô minh cho đến lão tử cũng gọi sâu

thẳm. Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng gọi sâu thẳm. Nội không cho đến vô tánh tự tánh không cũng gọi sâu thẳm. Chơn như cho đến bất tư nghì giới cũng gọi sâu thẳm. Khổ tập diệt đạo thánh đế cũng gọi sâu thẳm. Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi cũng gọi sâu thẳm. Bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng gọi sâu thẳm. Tám giải thoát cho đến mười biến xứ cũng gọi sâu thẳm. Không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng gọi sâu thẳm. Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa cũng gọi sâu thẳm. Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa cũng gọi sâu thẳm. Đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn cũng gọi sâu thẳm. Năm nhãn, sáu thần thông cũng gọi sâu thẳm.

Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng gọi sâu thẳm. Đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả cũng gọi sâu thẳm. Ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo cũng gọi sâu thẳm. Pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả cũng gọi sâu thẳm. Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng gọi sâu thẳm. Quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề cũng gọi sâu thẳm. Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng gọi sâu thẳm.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao sắc uẩn cũng gọi sâu thẳm? Vì sao thọ tướng hành thức uẩn cũng gọi sâu thẳm? Nói rộng cho đến vì

sao tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng gọi sâu thẳm? Vì sao chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng gọi sâu thẳm?

Phật bảo: Thiện Hiện! Sắc uẩn chơn như rất sâu, nên sắc uẩn cũng gọi sâu thẳm; thọ tướng hành thức uẩn chơn như rất sâu, nên thọ tướng hành thức uẩn cũng gọi sâu thẳm. Nói rộng cho đến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chơn như rất sâu, nên tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng gọi sâu thẳm. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chơn như rất sâu, nên chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng gọi sâu thẳm.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao sắc uẩn chơn như rất sâu? Vì sao thọ tướng hành thức uẩn chơn như rất sâu? Nói rộng cho đến vì sao tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chơn như rất sâu? Vì sao chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chơn như rất sâu?

Phật bảo: Thiện Hiện! Sắc uẩn chơn như chẳng tức sắc uẩn, chẳng lìa sắc uẩn, vậy nên rất sâu. Thọ tướng hành thức uẩn chơn như chẳng tức thọ tướng hành thức uẩn, chẳng lìa thọ tướng hành thức uẩn, vậy nên rất sâu. Nói rộng cho đến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chơn như chẳng tức tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng lìa tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-

tát, vậy nên rất sâu. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chơn như chẳng tức chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng lìa chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vậy nên rất sâu.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Rất lạ! Phương tiện nhiệm màu vì Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển ngăn khiến sắc uẩn chỉ rõ Niết-bàn. Ngăn khiến thọ tướng hành thức uẩn, chỉ rõ Niết-bàn. Nói rộng cho đến ngăn khiến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ rõ Niết-bàn. Ngăn khiến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chỉ rõ Niết-bàn.

Bạch Thế Tôn! Rất lạ! Phương tiện nhiệm màu vì Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển ngăn khiến tất cả hoặc pháp thế gian, hoặc pháp xuất thế gian, hoặc pháp cộng, hoặc pháp chẳng cộng, hoặc pháp hữu lậu, hoặc pháp vô lậu, hoặc pháp hữu tránh, hoặc pháp vô tránh, hoặc pháp hữu tội, hoặc pháp vô tội, hoặc pháp hữu vi, hoặc pháp vô vi, chỉ rõ Niết-bàn?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói: Bạch Thế Tôn! Rất lạ! Phương tiện nhiệm màu vì Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển ngăn khiến sắc uẩn chỉ rõ Niết-bàn, ngăn khiến thọ tướng hành thức uẩn chỉ rõ Niết-bàn. Nói rộng cho

đến ngăn khiến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ rõ Niết-bàn, ngăn khiến chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chỉ rõ Niết-bàn.

Bạch Thế Tôn! Rất lạ! Phương tiện nhiệm mầu vì Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển ngăn khiến tất cả, hoặc pháp thế gian, hoặc pháp xuất thế gian, hoặc pháp cộng, hoặc pháp chẳng cộng, hoặc pháp hữu lậu, hoặc pháp vô lậu, hoặc pháp hữu tránh, hoặc pháp vô tránh, hoặc pháp hữu tội, hoặc pháp vô tội, hoặc pháp hữu vi, hoặc pháp vô vi chỉ rõ Niết-bàn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên đối nghĩa xứ sâu thẳm như thế, nương lý thú tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, suy nghĩ kỹ chắc, so lường quan sát, nên khởi nghĩ này: Ta nay phải như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã dạy mà trụ. Ta nay phải như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã nói mà học.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng đối nghĩa xứ rất sâu như thế, nương lý thú tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm suy nghĩ kỹ chắc, so lường quan sát, như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã dạy mà trụ, như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã nói mà học. Bồ-tát Ma-ha-tát này do năng tinh siêng tu học như thế, nương Bát-nhã

Ba-la-mật-đa sâu thẳm khởi một tâm niệm hãy năng nhiếp thọ vô lượng vô số vô biên căn lành, vượt vô lượng kiếp sanh tử trôi lăn, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, huống năng thường tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa không gián đoạn, hằng trụ tác ý tương ưng Bồ-đề.

Như người say dục cùng với người nữ xinh đẹp, trao đổi ái nhiệm cùng nhau, chung lập hẹn ước. Người nữ kia bị trở ngại chẳng đến chỗ đã hẹn ước được. Người này dục tâm quá mạnh tuôn chảy. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tâm dục người ấy đổi chỗ nào mà chuyển động?

Bạch Thế Tôn! Tâm dục người này đổi chỗ nữ căn mà chuyển, là khởi nghĩ này: Kia sao chẳng đến cộng hội nơi đây vui giỡn sung sướng.

Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Người ấy ngày đêm sanh bao nhiêu nghĩ dâm dục?

Bạch Thế Tôn! Người này ngày đêm nghĩ dục rất nhiều.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm khởi một tâm niệm như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã nói mà học, vượt được kiếp số trôi lăn sanh tử, cùng người say dục kia qua một ngày đêm đã khởi dục niệm, số lượng ấy ngang nhau.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tùy nương nghĩa thú Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm suy nghĩ tu học, tùy năng được giải thoát bao nhiêu lầm lỗi có thể ngăn ngại Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Bồ-tát nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm tinh siêng tu học mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã nói mà trụ, qua một ngày đêm sở được công đức, nếu công đức này có hình tướng chất ngại ấy, thế giới chư Phật Tam thiên đại thiên ngang như cát sông Căng-già chẳng năng dung nạp hết được. Giả sử các công đức khác đầy rẫy thế giới Phật Tam thiên đại thiên như cát Căng-già, sánh số công đức đây trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một, cho đến cực số phần cũng chẳng kịp một.

--- o0o ---